

ZAKON O PRIJESTONICI

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Prijestonica Cetinje (u daljem tekstu: Prijestonica) je istorijski, kulturni i duhovni centar Crne Gore.

Član 2

U Prijestonici se, osim funkcija organa lokalne samouprave, vrše i pojedine najviše državne funkcije.

Član 3

Prijestonica obuhvata teritoriju utvrđenu zakonom kojim se uređuje teritorijalna organizacija Crne Gore.

Član 4

Zbog posebnog značaja koji Prijestonica ima za Crnu Goru, obezbeđuje se usklađenost vršenja poslova iz nadležnosti državnih organa i organa Prijestonice, i to posebno u odnosu na:

- stvaranje uslova za razvoj Prijestonice;
- predstavljanje i promovisanje Prijestonice;
- predstavljanje Prijestonice u poslovima međudržavne i međunarodne saradnje;
- organizovanje proslava državnog karaktera.

Član 5

Prijestonica i organi Prijestonice imaju pečat, u skladu sa zakonom.

Pored sadržine propisane zakonom, pečat sadrži i naziv Prijestonica.

Član 6

Na organizaciju rada, obavljanje poslova u Prijestonici, funkcionisanje organa Prijestonice, kao i na druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava i dužnosti Prijestonice primjenjuje se Zakon o lokalnoj samoupravi, ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 7

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. SIMBOLI PRIJESTONICE

Član 8

Prijestonica ima simbole u skladu sa zakonom kojim se uređuje lokalna samouprava.

Član 9

Prijestonica ima praznike.

Praznici Prijestonice su Dan osnivanja i Dan oslobođenja Prijestonice.

Način obilježavanja praznika iz stava 2 ovog člana utvrđuje se posebnom odlukom Skupštine Prijestonice.

III. POSEBNE ODREDBE

Član 10

U Prijestonici je rezidencija Predsjednika Crne Gore, kao i sjedište Ustavnog suda Crne Gore, ministarstva nadležnog za vanjske poslove i ministarstva nadležnog za poslove kulture.

Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) može odrediti da sjedište pojedinih organa državne uprave i javnih ustanova čiji je ona osnivač bude u Prijestonici.

U Prijestonici su i fakulteti Univerziteta Crne Gore iz oblasti umjetnosti (Muzička akademija, Fakultet likovnih umjetnosti i Fakultet dramskih umjetnosti), Istorijski institut Crne Gore i Fakultet za crnogorski jezik i književnost.

Član 11

U Prijestonici se održava prva sjednica redovnih zasijedanja Skupštine Crne Gore.

Član 12

Diplomatsko - konzularna i druga strana predstavništva i međunarodne organizacije mogu imati sjedište u Prijestonici.

Član 13

Objekti od istorijskog i kulturnog značaja na teritoriji Prijestonice u kojima svoje poslove vrše državni organi koriste se na način i pod uslovima koje propisuje Vlada po pribavljenom mišljenju Skupštine Prijestonice.

Objekti od istorijskog i kulturnog značaja u kojima svoje poslove vrše organi lokalne samouprave, organi lokalne uprave, javne službe koje se finansiraju iz budžeta Prijestonice ili čiji je osnivač Prijestonica koriste se na način i pod uslovima koje propisuje Skupština Prijestonica.

Član 14

Licima koja imaju izuzetne zasluge za razvoj Prijestonice, kao i licima koja su svojim stvaralačkim ostvarenjima doprinijela ugledu i afirmaciji Prijestonice, Skupština Prijestonice može dodijeliti zvanje počasnog građanina.

Uslovi, postupak i način dodjeljivanja zvanja počasnog građanina uređuju se Statutom Prijestonice.

Član 15

Prijestonica ustanovljava javna priznanja za uspjehe koji doprinose razvoju i promovisanju interesa Prijestonice.

Javna priznanja Prijestonice su nagrada, povelja i medalja.

Javna priznanja se mogu dodjeljivati i strancima, prijateljskim gradovima i drugim međunarodnim institucijama i organizacijama.

Uslovi, postupak i način dodjeljivanja javnih priznanja iz stava 2 ovog člana uređuju se Statutom Prijestonice.

IV. ORGANIZACIJA PRIJESTONICE

Član 16

Organizacija i način rada organa Prijestonice uređuju se Statutom i drugim propisima Prijestonice, u skladu sa zakonom.

Član 17

Organi Prijestonice su Skupština Prijestonice i Gradonačelnik Prijestonice.

Član 18

Skupština Prijestonice je predstavnički organ građana Prijestonice.

Skupštinu Prijestonice čine odbornici izabrani u skladu sa zakonom.

Član 19

Predsjednika Skupštine Prijestonice bira Skupština Prijestonice iz reda odbornika. Predsjednik Skupštine Prijestonice bira se većinom glasova ukupnog broja odbornika, u skladu sa zakonom.

Mandat predsjednika Skupštine Prijestonice traje koliko i mandat Skupštine Prijestonice.

Član 20

Skupština Prijestonice ima sekretara.

Sekretara imenuje Skupština Prijestonice, na prijedlog predsjednika Skupštine Prijestonice, u skladu sa zakonom.

Član 21

Gradonačelnik Prijestonice je izvršni organ Prijestonice.

Gradonačelnika bira Skupština, na period od četiri godine, većinom glasova

ukupnog broja odbornika, u skladu sa zakonom.

Član 22

Pored poslova utvrđenih zakonom za predsjednika opštine, Gradonačelnik Prijestonice obavlja i sljedeće poslove:

- utvrđuje smjernice za ostvarivanje planova i programa razvoja Prijestonice;
- prati sprovođenje programa razvoja i rada javnih ustanova i privrednih društava čiji je osnivač Prijestonica;
- daje saglasnost na akt kojim se utvrđuje broj i struktura zaposlenih u javnim ustanovama i privrednim društvima čiji je osnivač Prijestonica;
- utvrđuje predlog godišnjeg Programa razvoja Prijestonice koji se finansira iz Fonda za razvoj Prijestonice iz člana 31 ovog zakona;
- vrši i druge poslove utvrđene zakonom, Statutom Prijestonice i drugim aktima.

Gradonačelnik Prijestonice može učestvovati u radu Vlade, kad se raspravlja o pitanjima koja su od interesa za razvoj Prijestonice.

Član 23

Gradonačelnik Prijestonice može imati jednog ili više zamjenika.

Zamjenika gradonačelnika Prijestonice imenuje i razrješava Gradonačelnik Prijestonice uz saglasnost Skupštine Prijestonice.

Zamjenik gradonačelnika Prijestonice zamjenjuje gradonačelnika Prijestonice u slučaju njegove odsutnosti ili spriječenosti i vrši druge poslove koje mu gradonačelnik Prijestonice povjeri.

Mandat zamjenika gradonačelnika Prijestonice traje koliko i mandat gradonačelnika Prijestonice.

Član 24

U cilju valorizacije kulturnih, duhovnih i ekonomskih vrijednosti Prijestonice, Vlada na prijedlog Gradonačelnika Prijestonice, imenuje jednog člana u organe upravljanja u javnim ustanovama i privrednim društvima čiji je osnivač država, a koje imaju sjedište u Prijestonici.

V. SENAT PRIJESTONICE

Član 25

Prijestonica ima Senat.

Senat usvaja godišnji Program razvoja Prijestonice koji se finansira iz Fonda, zauzima stavove, razmatra i daje predloge i mišljenja državnim organima i organima Prijestonice o pitanjima značajnim za ekonomski, kulturni i istorijski razvoj Prijestonice.

Član 26

Senat Prijestonice po funkciji čine:

- Predsjednik Crne Gore,
- Potpredsjednik Skupštine Crne Gore,
- Potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem,
- Predsjednik CANU-a,
- Rektor Univerziteta Crne Gore,
- Ministar kulture,
- Gradonačelnik Prijestonice.

Akt o konstituisanju Senata i imenovanju članova Senata donosi Skupština Prijestonice.

Član 27

Senatom predsjedava Predsjednik Crne Gore.

Senat donosi poslovnik o radu, kojim se uređuju način rada i odlučivanja, kao i druga pitanja od značaja za rad Senata.

Član 28

Sredstva za rad Senata obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore.

Stručne i administrativne poslove za potrebe Senata vrši sekretar koji se određuje aktom iz člana 26 stav 2 ovog zakona.

VI. FINANSIRANJE PRIJESTONICE I GODIŠNJI RAZVOJNI PROGRAM

Član 29

Na pitanja finansiranja Prijestonice primjenjuju se odredbe Zakona o finansiranju lokalne samouprave.

Član 30

U cilju obezbjeđivanja finansijskih sredstava za razvoj Prijestonice, formira se Fond za razvoj Prijestonice (u daljem tekstu: Fond).

Iz Fonda se finansiraju:

- projekti koji doprinose otvaranju novih radnih mjesta;
- razvojni projekti;
- infrastrukturni projekti;
- projekti na očuvanju kulturno historijskog i prirodnog nasleđa;
- projekti za valorizaciju turističkih potencijala;

- projekti od javnog interesa koji se realizuju po modelu javno-privatnog partnerstva ili drugog oblika partnerstva;
- i ostali projekti od značaja za razvoj Prijestonice.

Sredstva Fonda čini 1% projektovane vrijednosti tekućeg budžeta Crne Gore za svaku fiskalnu godinu, kao i donacije.

Sredstva fonda iz stava 3 ovog člana, koriste se za finansiranje i realizaciju projekata iz stave 2 ovog člana.

Član 31

Gradonačelnik je dužan da Prijedlog godišnjeg Programa razvoja Prijestonice za narednu godinu, uz prethodno informisanje Skupštine Prijestonice, a nakon sprovedene javne rasprave, dostavi Senatu najkasnije do 1. oktobra tekuće godine.

Senat utvrđuje godišnji Program razvoja Prijestonice i dostavlja ga Vladi na saglasnost najkasnije do 1. novembra tekuće godine.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 32

Statut i opšti akti Prijestonice uskladiće se sa ovim zakonom u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 33

Akt iz člana 26 stav 2 ovog zakona donijeće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 34

Odredba člana 30 stav 2 ovog zakona primjenjivaće se od fiskalne 2018. godine.

Član 35

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o Prijestonici („Službeni list CG”, broj 47/08).

Član 36

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenom listu Crne Gore”

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog Zakona sadržan je u članu 16 tač. 4 i 5 Ustava Crne Gore, kojim je predviđeno da se zakonom uređuje sistem lokalne samouprave i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Imajući u vidu značaj i važnost Cetinja koje je imalo kroz crnogorsku istoriju, ukazana je potreba da se njegova statusna pozicija dodatno ojača. U cilju sagledavanja istorijskog, pravnog, sociološkog, kulturnog i nacionalnog položaja Prijestonice Cetinje urađena je Studija "Položaj Prijestonice Cetinje u sistemu lokalne samouprave u Crnoj Gori", koja je prepoznala određeni broj problema, koji su, posmatrano sa aspekta njihovog karaktera, podijeljeni u 4 grupe i to: na položaj Prijestonice Cetinje u normativnom dijelu sistema lokalne samouprave u Crnoj Gori; poštovanje Prijestonice u institucionalnom smislu; nedovoljno predstavljanje i valorizacija crnogorskog kulturno-istorijskog, duhovnog i akademskog naslijeđa Prijestonice, kao i potrebe definisanja načina planiranja i finansiranja razvojnih programa Prijestonice.

U tom kontekstu pristupilo se izradi ovog zakona koji će doprinijeti kroz jasno definisanje državno-pravnog položaja Prijestonice, definisanje pravnog (funkcionalnog) statusa Prijestonice Cetinje, normativno redefinisane strukture i uloge Senata Prijestonice, normativno jačanje uloge gradonačelnika Prijestonice, veći stepen decentralizacije poslova koji su od neposrednog interesa za građane Cetinja i jačanje učešća predstavnika Prijestonice u organima upravljanja državnih javnih službi koje imaju svoje sjedište na Cetinju.

Budući da bi Prijesticu trebalo tretirati sa posebnom pažnjom, obzirom da ona ima izuzetan značaj, ovim zakonom se redefiniše struktura i uloga Senata Prijestonice, kao i novi način finansiranja Prijestonice kroz Fond za razvoj Prijestonice, kojim će upravljati Senat Prijestonice, čime dobija jednu potpuno novu ulogu i status, kako u pogledu strukture i sastava tako i u pogledu nadležnosti.

Analizirajući istorijski aspekt, ali isto tako i trenutne kapacitete (smještajne, ljudske i druge) jednog broja institucija, preseljenje važnih državnih institucija jedna je od ključnih aktivnosti koje Prijestonici treba da povrate status i značaj kakav zaslužuje. Tako, predloženo je preseljenje sjedišta niza državnih organa i drugih institucija, čime će

se dodatno ojačati uloga Prijestonice u sistemu Crne Gore. Pored Rezidencije Predsjednika Crne Gore, predloženim zakonom je planirano da sjedište Ustavnog suda Crne Gore bude u Prijestonici. Takođe, pored Ministarstva kulture čije sjedište je u Prijestonici, planirano je preseljenje i Ministarstva vanjskih poslova, za čije potrebe je već u završnoj fazi rekonstrukcija objekta na Cetinju (bivše Rusko poslanstvo). Tim prije jer je Cetinje istorijski i bio diplomatski centar Crne Gore, te mu se na ovaj način taj status i vraća. Zakonom je definisano i da Istorijski institut Crne Gore i Fakultet za crnogorski jezik i književnost budu na Cetinju, što mu nesumnjivo i pripada.

U cilju obezbjeđenja finansijskih sredstava za razvojne aktivnosti Prijestonice, zakonom je predloženo formiranje fonda - Fonda za razvoj Prijestonice iz kojeg će se finansirati projekti koji doprinose otvaranju novih radnih mjesta, razvojni projekti, infrastrukturni projekti, projekti na očuvanju kulturno istorijskog nasleđa, projekti od javnog interesa koji se realizuju po modelu javno-privatnog partnerstva ili drugog oblika partnerstva i ostali projekti od značaja za razvoj Prijestonice.

III. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Ne postoje izvori međunarodnog prava sa kojima je neophodno usaglasiti odredbe ovog Zakona.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Osnovnim odredbama ovog zakona (čl. 1 do 10) uređuje se status Prijestonice kao istorijski, kulturni i duhovni centar Crne Gore u kojoj se, osim funkcija organa lokalne samouprave vrše i pojedine najviše državne funkcije. Na pitanja teritorije, organizacije rada, obavljanja poslova u Prijestonici, funkcionisanje organa Prijestonice, kao i na druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava i dužnosti Prijestonice primjenjuje se Zakon o lokalnoj samoupravi, ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno. Prijestonica ima praznike – Dan osnivanja i dan oslobođenja Prijestonice.

Posebnim odredbama ovog zakona uređena su pitanja vezana za sjedište pojedinih državnih organa, organa državne uprave i javnih ustanova, pitanja korišćenja objekata od istorijskog i kulturnog značaja kao i diplomatsko - konzularna i druga strana predstavništva i međunarodne organizacije. Takođe, ovim poglavljem uređuje se da se licima koja imaju izuzetne zasluge za razvoj Prijestonice može dodijeliti zvanje počasnog građanina, kao i pitanja ustanovljavanja javnih priznanja.

Organi Prijestonice su Skupština i Gradonačelnik Prijestonice koji se biraju u skladu sa zakonom kojim se uređuje izbor odbornika i poslanika.

Pored poslova utvrđenih Zakonom o lokalnoj samoupravi, ovim zakonom Gradonačelnik Prijestonice obavlja i sljedeće poslove: utvrđuje smjernice za ostvarivanje planova i programa razvoja Prijestonice; prati sprovođenje programa razvoja i rada javnih ustanova i privrednih društava čiji je osnivač Prijestonica; daje saglasnost na akt kojim se utvrđuje broj i struktura zaposlenih u javnim ustanovama i privrednim društvima čiji je osnivač Prijestonica; utvrđuje predlog godišnjeg Programa razvoja Prijestonice koji se finansira iz Fonda za razvoj Prijestonice; vrši i druge poslove utvrđene zakonom, Statutom Prijestonice i drugim aktima. Takođe, predloženo je da Gradonačelnik Prijestonice može učestvovati u radu Vlade, kad se raspravlja o pitanjima koja su od interesa za razvoj Prijestonice. Nadalje, ovim zakonom propisano je da Gradonačelnik Prijestonice ima zamjenika kojeg on imenuje uz saglasnost Skupštine Prijestonice, kome mandat traje koliko i mandat Gradonačelniku.

U cilju valorizacije kulturnih, duhovnih i ekonomskih vrijednosti Prijestonice, ovom zakonom je predloženo da Vlada na prijedlog Gradonačelnika Prijestonice, imenuje jednog člana u organe upravljanja u javnim ustanovama i privrednim društvima čiji je osnivač država, a koje imaju sjedište u Prijestonici.

Prijestonica ima Senat koji čine Predsjednik Crne Gore, Potpredsjednik Skupštine Crne Gore, Potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem, Predsjednik CANU-a, Rektor Univerziteta Crne Gore, Ministar kulture i Gradonačelnik Prijestonice.

Senat usvaja godišnji Program razvoja Prijestonice koji se finansira iz Fonda za razvoj Prijestonice, zauzima stavove, razmatra i daje predloge i mišljenja državnim organima i organima Prijestonice o pitanjima značajnim za ekonomski, kulturni i istorijski razvoj Prijestonice. Sredstva za rad Senata obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore.

U cilju razvoja Prijestonice i poboljšanja finansijskih kapaciteta Prijestonice i u cilju obezbjeđenja finansijskih sredstava za razvojne aktivnosti Prijestonice, zakonom je predloženo formiranje fonda - Fonda za razvoj Prijestonice, u kojem bi se prikupljala sredstva za razvojne aktivnosti Cetinja. Sredstva Fonda formirala bi se u visini 1% projektovane vrijednosti tekućeg budžeta Crne Gore za svaku fiskalnu godinu.

Prelaznim i završnim odredbama uređen je rok za usklađivanje Statuta i opštih akata Prijestonice, rok za konstituisanje Senata Prijestonice, te da će se odredbe zakona vezane za uspostavljenje Fonda za razvoj Prijestonice primjenjivati počev od fiskalne 2018-te godine, kao i stupanje na snagu ovog zakona.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za izvršenje ovog zakona nijesu potrebna su dodatna finansijska sredstva.